

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	พ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อการพัฒนา	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	11
การประกันคุณภาพการศึกษา	11
มาตรฐานการศึกษา	15
การรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	19
แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	25
จุดหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	35
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยในประเทศ	37
งานวิจัยต่างประเทศ	54

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	56
กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้ให้ข้อมูล	56
ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย	57
ขั้นตอนการวิจัย	57
สรุปขั้นตอนการวิจัย	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	66
วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรม	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2	76
กลยุทธ์การเข้าค่าย	76
กลยุทธ์การสอนสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	84
กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	88
กลยุทธ์พบพระพบธรรมระหว่างเข้าพรรษา	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติก่อนและหลังการพัฒนา	104
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
วัตถุประสงค์การวิจัย	107
สรุปผลการวิจัย	107
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	114

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	122
ภาคผนวก ข รายละเอียดการวิเคราะห์ ข้อมูลระดับพฤติกรรม	132
ภาคผนวก ค รายละเอียดผลการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการพัฒนา	159
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการสอน	167
ภาคผนวก จ ภาพประกอบกิจกรรม	172
ประวัติผู้วิจัย	186

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ระยะที่ 1	73
2	ผลการเปรียบเทียบข้อมูลพฤติกรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ก่อน และหลัง การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	105
3	ค่าเฉลี่ยผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาล กันทรวิชัย ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา โดยครูประจำชั้น ป. 1 จำนวนนักเรียน 70 คน	133
4	ค่าเฉลี่ยสรุปผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาล กันทรวิชัย ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา โดยครูประจำชั้น ป. 2 จำนวนนักเรียน 67 คน	136
5	ค่าเฉลี่ยผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา โดยครูประจำชั้น ป. 3 จำนวน นักเรียน 60 คน	139
6	ผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา โดยครูประจำชั้น ป. 4 จำนวน นักเรียน 85 คน	142
7	ค่าเฉลี่ยผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา โดยครูประจำชั้น ป. 5 จำนวน นักเรียน 97 คน	145
8	ค่าเฉลี่ยผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาล กันทรวิชัย ระยะที่ 1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา โดยครูประจำชั้น ป. 6 จำนวนนักเรียน 68 คน	148
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ระยะที่ 1	151

10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ..	152
11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติด้านความมีวินัยและ ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ..	153
12	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ..	154
13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ..	155
14	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติด้านความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ..	156
15	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติด้านด้านความประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ..	157
16	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติด้านความภูมิใจในความ เป็นไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ..	158
17	ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลัง ดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ..	160

ตารางที่	หน้า
18 ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้าน ความมีวินัย และความรับผิดชอบตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกัทรวิชัย	161
19 ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้าน ความซื่อสัตย์สุจริตตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกัทรวิชัย	162
20 ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้าน ความกตัญญูทศเวทีตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกัทรวิชัย	163
21 ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้าน ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกัทรวิชัย	164
22 ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้าน ความประหยักรู้จักใช้ทรัพย์สินของฯ ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกัทรวิชัย	165
23 ผลการพัฒนาพฤติกรรม ด้าน ความภูมิใจในความเป็นไทยตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนและหลังดำเนินการ โรงเรียนอนุบาลกัทรวิชัย	166

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตั้งจิตอธิษฐาน น้อมฟังคำบรรยายธรรมจากพระธรรมวิทยากร ให้การอบรมเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละและการรู้จักประหยัด	173
2	นักเรียนน้อมฟังด้วยความสนใจและตั้งใจมีวินัยของตน	173
3	พระอาจารย์จากวัดป่าประชานิยม พระธรรมวิทยากร นำพุทธบุตรเดินจงกรม นักเรียนมีระเบียบวินัยและซาบซึ้งในพระพุทธศาสนา	174
4	ตั้งจิตอธิษฐาน ระลึกถึงคุณของอาหารอย่างมีระเบียบวินัย	174
5	แม่ครู ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำนักเรียนศึกษาธรรมชาติเพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญและตระหนักถึงคุณประโยชน์ของต้นไม้ ป่าไม้ ร่วมกัน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	175
6	ผู้วิจัยนำนักเรียนศึกษาธรรมนอกสถานที่	175
7	แม่ครูอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความ กตัญญูกตเวทีต่อบุพการี และผู้มีพระคุณ	176
8	นักเรียนกราบบูพการีด้วยความซาบซึ้ง แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวที	176
9	นักเรียนวาบซึ้งในพระคุณบุพการี – ครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้	177
10	นักเรียนกราบแม่ครู สำนึกในพระคุณด้วยความกตัญญู	177
11	ครู – นักเรียนร่วมกันเสียสละบริจาคทรัพย์ตามกำลังศรัทธา ถวายเงินเพื่อพัฒนาวัดป่าวังเลิง	178
12	นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน ล้างจาน แก้วน้ำหลังรับประทานอาหาร ...	178
13	กิจกรรมการสอนได้ร่วมพุทธองค์	179
14	การสอนสอดแทรกในกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ	179
15	ผู้วิจัยนำนักเรียนร่วมกิจกรรมถวายปัจจัยและรับฟังเทศนาธรรมจากพระครู วินัยวรญาณ วัดป่าศรัทธาธรรมวิทยา	180
16	ผู้ร่วมวิจัย นำนักเรียนรับฟังการบรรยายธรรม ที่วัดสุวรรณาวาส	180

ภาพที่	หน้า
17	น้อมจิตอธิษฐาน รับฟังคำบรรยายธรรม จากพระครูสุวรรณธรรมมาทร วัดสุวรรณธรรมมาทร วัดสุวรรณาวาส เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา วันอาสาฬหบูชา 181
18	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย นำนักเรียนเวียนเทียนที่วัดสุวรรณาวาส ในวันอาสาฬหบูชา และฟังการบรรยายธรรมจากพระคุณเจ้า 182
19	โรงเรียนอาราธนานิมนต์พระคุณเจ้า จากวัดสุวรรณาวาส และวัดป่า ศรัทธาธรรมวิทยา มารับบิณฑบาต ข้าวสารอาหารแห้งจากคณะครู นักเรียน โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย 183
20	กิจกรรมการอบรมหน้าเสาธง 184
21	นักเรียนเดินแถวเข้าห้องเรียน หลังเสร็จกิจกรรมหน้าเสาธง 184
22	กิจกรรมการอบรมวันสุดท้าย สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยก่อนทำกิจกรรม และรับการอบรม 185
23	นักเรียนนั่งสมาธิภาวนา รับการอบรมวันสุดท้าย 185

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนา	6
2 พัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก	28
3 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดมหาวิทยาลัยเคนกิน โดยเคมมิส	37
4 สรุปขั้นตอนการวิจัย	65

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY